

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 21 (231)

Fredagen den 20 maj 1892.

5:te årg.

Prenumerationspris pr år:
 Idun med Modetidning och
 kolorerade planscher kr. 8:—
 Idun m. Modet. utan kol. pl. > 6: 50
 Idun ensam..... > 4:—

Byrå:
 Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr.
 (Aftonbladets nya hus.)
 Prenumer. sker i landsorten & post-
 anstalt, i Stockholm hos redaktion.

Redaktör och utgivare:
 FRITHIOF HELLBERG.
 Träffas & byrån kl. 12—1.
 Allm. Telef. 61 47.

Utgifningstid:
 hvarje helgfri fredag.
 Lösnummerspris 15 öre.
 (vid kompletteringar).

Annonspris:
 35 öre pr nonpareillerad.
 För »Platssökande» o. »Lediga platser»
 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
 Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Maria Cederschiöld.

För helt visst de flesta af våra läsarinnor torde den människovänliga institution, som bär namnet Diakonissanstalten, vara väl bekant. Från krönet af Ersta berg vid hufvudstadens inlopp speglar den sina murar och torn i Saltsjöns djup, och det hänförande panorama, som för »systerna» däruppe vidgas öfver stad, skärgård och vatten, sluter sig som en värdig ram kring det sköna, kärleksverksamma lif, åt hvilket de där ägna och utbildade sig: ett lif för de fattiga och sjuka, för de andligen och kroppsligen betryckta.

Från detta högkvarter draga kärlekssysterna ut öfver hela vårt land, och få äro väl de, som icke någon gång vid den armes dörr eller en plågens bädd mött den enkla, nästan stränga uniformen, hvilkens allvar dock förmildras af den hjärtats varma eld, som lyser ur kvinnoögonen under mössans hvita tyll...

I dessa dagar har genom pressen gått en vädjan att stödja och värna om det ädla företaget, som icke, enligt en förmodan, som vunnit allmän spridning, ännu förfogar öfver så rika medel,

att dess omfattande verksamhet kan bära sig själf. Utan ha tvärtom det senaste årets räkenskaper lagt i dagen, att bistånd kräfvades, för att den allt framgent skall kunna i samma utsträckning öfvas.

Ty vi må besirna, till hvilket väldigt träd det lilla senapskorn växt upp, som här hemna lades för endast fyrtio år tillbaka. År 1836 hade pastor T. Fliedner grundat det ryktbara första diakonishuset i Kaiserswerth, och med den allsmäktiga lifskraft, som den ädla idén äger bredde sig diakonissaken på få år öfver den evangeliska världen. Dennas tanke lydde: »att i den apostoliska kyrkans mening och efter dess förebild låta genom diakonissor utöfva den kristliga kärleksvården, så vidt den tillkommer kvinnan, och därvid afse olika slag af hjälpbehöfvande: barn och ungdom, sjuka och fattiga, häktade och frigifna fångar samt för detta ändamål utveckla och använda alla kvinnokönet särskildt utmärkande förmögenheter, för såvidt de ej tagas i anspråk för andra plikter.»

I Sverige tog idén form, då i Stockholm år 1849 bildades ett sällskap

Tiden vill ej rätta sig;
Efter tiden ställ då dig;
Tål och bida, hoppet visst
Ej hamnar illa.

Längsta natt när ock sitt slut,
Nordanbläst ock tröttnas ut;
Och när böljan kraften mist,
Står klippan stilla.

J. RUDENSCHÖLD.

för ävägbringandet af en diakonissanstalt, och den 9 juli 1851 invigdes och öppnades stiftelsen. Den kvinna, hvilkens bild i dag pryder Idun, var den svenska diakonissanstaltens första husmoder och föreståndarinna. Hennes lifs vackra gärning har särskildt i dessa tider förts i minne, ty den 6 januari detta år lycktes hennes ögon till den långa hvilan.

I »Olivebladet», Diakonissanstaltens tidskrift, ägnar densamma nuvarande föreståndare, hofpredikanten Bring, i sista numret hennes minne en varmt erkännande runa. De drag ur hennes lif, som vi nedan teckna, tillåta vi oss därifrån hämta.

Fadren, Casper Haqvius Cederschöld, var lärare i Wexjö, då Maria C. 1815 såg ljuset. I Forsheda prästgård uppväxte hon jämte flere ynglingar, som fadren, dåvarande kyrkoherden, f. d. läraren, åtagit sig att undervisa och fostra. Med en af dessa ingick hon trolöfning. Döden bröt förbindelsen mellan henne och denne varmhjärtade, hetlefrade yngling. Förhållandena därvid voro särdeles gripande. De grepo och djupt in i hennes andelif. Öfvergången till ett nytt sådant befordrades af en just då stiftad närmare bekantskap med den fromme doktor Fjellstedt, samt med fru Emilia Petersen, öfver hela Sverige känd under namnet »mormor på Herrestad», hos hvilken hon ofta vistades längre tider. Omkring 1838 eller 1839 flyttade Maria C. till Lund och började en mindre flickskola. Under de därpå följande åren förvärfvade hon sig en mängd vänner inom universitetstaden, vänner, som hon fick behålla ända till sin död. Mellan henne och barnen i skolan var och förhållandet mycket innerligt. Kallelsen att blifva den påtänkta diakonissanstaltens ledarinna träffade henne under dessa omständigheter.

Närmast blef det nu hennes uppgift att vid Kaiserswerths diakonissmoderhus genomgå en längre utvecklingskurs. En pröfning blef redan afskedet från Lund och från barnen. Om detta och om den till henne utgångna kallelsen skrifer hon den 7/3 1850 ifrån sitt föräldrahem: »Det var mig svårt att skiljas från min skola i Lund, och de kära barnens tårar rörde mig djupt. Jag kände dock, att den kallelse jag erhållit ej var af människor, utan af Herren, och på hans befallning måste jag akta.»

I april samma år ankom hon till Kaiserswerth. Under de trenne första månaderna delade hon rum med en landsmaninna, fröken Carolina Frumerie, som vid anstalten bildades till sjuksköterska. Ehuru de så kort tid vistades tillsammans och då träffades blott morgnar och kvällar, slöts dock dem emellan ett vänskapsförbund för hela lifvet. Den första tiden var för Maria C. särdeles pinsam. Hemlängtan, envis tandvärk, saknad efter de kära barnen och umgänget i Lund samt ovanan vid anstaltlivets offentlighet voro väl de egentliga och helt naturliga orsakerna härtill. Huru godt att hon då hade den svenska väninnan. Ju mer hon inträngde i arbetet, dess hänfignare greps hon dock af sin uppgift, och dess bättre fann hon sig i sin nya ställning. Och till julen kunde hon skriva hem, full af nit och bästa förhoppning. I detta bref säger hon bland annat: »I sjukvården har jag öfvat mig på afdelningarna för små barn, män och gossar, är nu på kvinnoafdelningen och skall flytta

därifrån till den station, hvarest man vårdar de djupast sjunkna; sedan återstår att vistas inom barnhemmet samt att besöka undervisningstimmarne vid seminariet och i småbarnsskolan; äfven hoppas jag att få öfva mig på apoteket. Med anstaltens inrättning och profsyrstrarnas utbildning har jag ock gjort mig förtrolig. Det blir en stor glädje att återvända till fosterlandet och vännerna där. Hemlandet har ett mäktigt inflytande, en stark dragningskraft. Jag hoppas få dröja något i Lund och Kristianstad för att på sjukhusen därstädes tillse, hur man inom Sverige går till väga. Det torde underlätta mitt arbete i Stockholm.»

Maria C:s första bref efter återkomsten från Tyskland var af maj 1851 och skrifvet i Lund. Det redogör för hennes hemresa. Hon hade ej medhunnit att besöka Berlin, men stannat dess längre i Strassburg och på åtskilliga sjukhus, samt i Hamburg. Sitt afsked från Kaiserswerth tecknar hon med följande ord: »Från K. skildes jag med saknad, afskedet kostade tårar huru svår än början varit.» Ankomstdagen, till Stockholm bestämdes till den 10 juni och den 17 i samma månad välkomnades föreståndarinna af diakonissanstaltens förvaltningsutskott.

»Mätte anstalten få börja ringa, obemärkt och stilla, ty endast då kan man hoppas, att den skall äga bestånd och vara en Herrens plantering, som i det fördolda och genom det oansenliga kan utföra stora ting.» Så skref en gång Maria C. från Kaiserswerth, och så skedde det.

Vid den ännu alltjämt afsides belägna, obemärkta Pilgatan å Kungsholmen hade ett enkelt hus blifvit hyrdt, däri 12 sjuka kvinnor och barn kunde inhysas. Men tillväxten lät icke vänta på sig. I den vackra trädgården stod ett lusthus, som, innan ett år var gånget, vmlade af skolbarn. Till dessa sällade sig redan följande år, 1853, småttingar tillhörande det nybildade diakoniss-barnhemmet. Den hyrda lokalen blef alltför trång, och egen bostad inköptes vid Jaktvarfsgränden å Kungsholmen. Dess trädgårdar sträckte sig i sakta sluttning ända ned till Mälarens strand och erbjödo ett skönt hem åt både vårdande och vårdade, åt både gamla och barn, sjuka och friska.

Här verkade Maria C. omkring åtta år af sin elfva års långa arbetstid. Vid sin sida hade hon älskande och deltagande vänner, såväl i förvaltningsutskottets och styrelsens medlemmar, som ock i anstaltens sjuksörjare och dess läkare samt i personer, hvilka intresserade sig för verket och gäfvor ej blott penningar, utan äfven sitt arbete. Systrarna stodo också troget vid hennes sida, synnerligast de, som hon med kännareblick fostrat för ledande platser.

Alltjämt ökade sig arbetet. Koleraåret 1853 gaf mycket att göra. Systrarna användes flitigt såsom privatsköterskor, många föräldralösa barn togos om hand och utackorderades på landet eller kvarstannade vid anstaltens barnhem. Så väl detta som alla diakonissanstaltens öfriga afdelningar utvecklade sig snabbt. Då Maria C. nedlade sitt arbete, hade barnens antal vuxit till 26, de sjukas från 12 till 60, och skolan hyste 80 barn. Men ej nog med dessa filialer. Maria C. samarbetade innerligen med de fruntimmer, som på impuls af Fredrika

Bremer bildat en förening för besökande af fängelserna. Härmed sammanhängde nog på det närmaste öppnandet af ett Magdalenahem, 1858 och ett räddningshem, 1860. Då stiftarinnan 1862 afflyttade, hade det förstnämnda redan 36 kvinnor och det senare 22 barn. Huru mycket arbete och kärlek ligga icke förborgade bakom dessa torra siffror.

Verksamheten inom anstalten med dess filialer kunde ju vara mer än nog, och dock kom härtill omtanken för 37 i landet utsända systers, som voro anställda på 2:ne sjukhus, i 25 skolor, 6 barnhem och 1 fattighus. Det var mycket, det var för mycket, då man härtill lägger modersomsorgen, som skulle omfatta inalles 71 systrar, nämligen 27 diakonissor, 36 profsystrar och 8 på förprof varande personer.

»I sin krafts dagar», så skildrar henne Olivebladets minnestecknare, »var hon glädlig, liflig, häftig och sträng, men ej långsint och mera förstärkt än känslomänniska, dock entusiastisk för sin diakoniss-sak. Strängheten var moderlig, fostrande, ett nit om att göra användbar för kallet. Hon kunde i sin stora iver säga till en syster: »Du duger ej»; men tillägga: »Detta säger jag, för att du skall komma att duga.» Till främmande personer kunde hon om samma syster yttra: »Hon blir nog bra med tiden.» En syster på ålderdomshemmet säger än i dag: »Då hon bannade mig rätt hårdt, var jag redo att taga henne i famn.» Huldhet fattades ej. Huru gärna glädde hon ej systrarna med gåfvor, och huru brukade hon ej sin poetiska begåfning för att göra deras julklappar och födelsedagspresenter dess mera tilltalande. Moderligen delade hon allas bekymmer från de innersta ända ut till de ekonomiska. Mot alla, som vårdades, var hon öm och deltagande. Då fattiga patienter skulle utskrifvas, efterfrågade hon ofta, huru de skulle få det, och hittade gärna på någon hjälp.

Hon var en god organisatris med skarp blick för hvars och ens begåfning, hvilken hon visste att upptäcka och utveckla genom att anförtro uppgifter, som skulle utföras på egen hand. Huru glad var hon ej, då systemen motsvarade det gifna förtroendet. Att behärska de underlydande var henne lätt, och dock vågade dessa säga henne, då hon begått ett misstag. Äfven öfver andra personer hade hon stor makt, då hon kom i beröring med dem. Lätt fick hon dem att ingå på och arbeta för hennes planer. En god gåfva, som högeligen tjänade diakoniss-saken!

Hon skulle ej länge få tjäna den. Men hon prydde in i sista stunden det tjänande kallet, för hvilket hon arbetade, ty stilla och undergifven var hennes ande, då hon måste lämna sin kära lifsuppgift. De, som under sjukdomen närmast vårdade henne, märkte väl, huru djupt hon led, men något knorr hörde de ej. Ödmjuk var hon inför Gud och människor, bad ej en, utan flere personer om förlåtelse, emedan hon ansåg sig hafva varit alltför sträng emot dem. Så lämnade hon det arbetsfält, för hvilket hon utgifvit sina kroppskrafter, sin förmåga, sin kärlek.»

I april 1862, just då den blifvande föreståndaren, pastor Bring, med sin unga hustru inflyttade i diakonisshuset, afreste Maria C., men ej allena. Med henne följde en af systrarna som hennes vårdarinna.

Den uttröttade fick nu hvila. I Ousby, där hon som barn tillbringat långa tider hos nära släktingar, bildade hon sitt lilla hem, bestående af henne själf, hennes mor och den vårdande »system». Där bosatte sig ock på uppmaning af Maria C. hennes vän från Kaiserswerth-tiden, fröken Carolina Frumerie. I Ousby kvarstannade Maria C. 12 år.

Vid diakonissanstalten bibehöll man i det längsta hoppet att återfå Maria C. Då hon efter $\frac{3}{4}$ års bortovaro begärde tjänstebetyg, afböjdes detta på grund af de närda förhoppningarna; 1863 måste sådant dock lämnas. Att det innehöll varma, erkännssamma, lofordande uttryck förstå vi väl. Tacksamheten visade sig ock, då förvaltningsutskottet våren 1864 erbjöd henne en mindre årlig pension samt hjärtligen inbjöd henne att under sommaren vistas å diakonissanstalten.

Den nitälskande anden lät sig ej kufvas, däraf att tillgångarne voro knappa. Redan 1865 lämnade hon en mindre donation, däraf räntan efter hennes död skulle tillfalla systrar, och 1872 följde en andra större, som afsåg diakonissanstalten i dess helhet. Sambandet med diakonissanstalten fortfor ständigt. De äldre systrarna skrefvo gärna till henne, och i diakonissarbetsföreningen kvarstod hon alltid såsom styrelseledamot. Ehuru hon 1865 ej för sin sjuklighet kunde besöka Ersta, dit anstalten flyttats på hösten föregående år, gjorde hon det ett par gånger längre fram, innan ålderdomen inbröt.

Ur Maria C:s sista bref till diakonissanstaltens föreståndare meddela vi följande, som utgör svar på hans välönskan till den vördade gamlas födelsedag. Brevet var af december 1891. »Visst är det underligt att lefva så länge, isynnerhet då man så många gånger känt sig stå vid gränsen. Man undrar ofta på, att man ännu lefver. Emellertid känner jag det, som om jag doge hvar dag. Mätte jag i andanom lefva upp hvar dag igen!» —

Fortfarande besökte hon gärna goda vänner. För vintern 1891—1892 var hon inbjuden till Lund, där hon bodde hos sin goda vän, fröken F. Här träffade henne dödsbudet.

Söndagen den 10 januari var för det svenska diakonisshuset en dag, som ej snart förgätes. Telegram hade kort förut ingått, att Maria C. den dagen skulle jordfästas i Vexjö domkyrka. Då dygnet ingått, men långt före gryningen, fick en af de äldsta systrarna följa sin gamla föreståndarinna, och innan midnattsslaget hade bådåt nästa dygns inbrott, afsomnade ännu en af de äldre, ännu en af Maria C:s döttrar.

Förnöjsamt sinne.

Det är ingen brist på stormhvirflar, som fatta och skaka oss, stackars jordtrampare, under vår vandring genom lifvet. Den första leende ungdomens sol döljes snart i moln, de stolta, djärft formade drömmarne upplösas i dimma, och de glada, förhoppningarna ramla i grus, den ena efter den andra. Så stå vi där en dag med tryckt sinne, med sänkt blick och med en inre frossa, som smyger i hjärtats hemligaste gömslen. Jordan var icke den ständigt upplysta, varma, rosendoftande festsal, vi med ungdomens naiva tro föreställt oss. Den var en valplats för kamp och strid,

där några vinna, många sjunka blödande ned, där några jubla och många kväfva nederlagens smärta.

Hvarför så olika lotter? Vi få intet svar, men det är så, och därför må vi bereda oss att taga lifvet sådant det gestaltar sig. Visst är, att inom oss äro nedlagda mäktiga krafter som motvikt mot de törnar, vi tidt och ofta få lida där ute i världsvimlet, blott vi själfva bemöda oss om, att icke dessa krafter slappas och slumra in. Bäst är det, om de fått säkert rotfäste redan i barndomen, om barnet redan från de första åren lärt att, i stort som smått, ha ett förnöjsamt sinne, lärt att icke alla kunna ha lika, att vara nöjd med det lilla och njuta af detta utan afund mot andra, som ha det bättre, då ju — för att tala med den gamle Shakespeare — »icke alla kunna ha en värld till sockerbagare.» Det kan nog ibland tyckas som orättvisa, att den ena individen ända från vaggan till grafven skall dansa på mattor och matas med manna, under det den andra redan från de första stegen befinner sig på glanskis, ständigt på vippen att bryta benen af sig, och sällan får till lifs annat än »pastejer, späckade med luft och missräkningar», men det är ett mysterium, som ej gaguar att grubbla öfver. Må vi tänka, att hvar och en har fått sin plats i lifvet — och sin börda. Det finnes nog sorger och bördor, som de så kallade lyckligt lottade släpa på, fastän de icke märkas under det gyllne täckelset. Må vi därför vakta oss för att den svarta, tärande mask, som heter afund, griper fast i vårt hjärta. Den släpper icke lätt, den skall förbittra hela lifvet, den förgiftar själen och inympar sitt etter, som heter hat. Och hatet har sin fröjd uti att slita sönder både samhälls- och vänskapsband.

Ett förnöjsamt sinne är ett lifselexir, hvilket vi ständigt böra hafva med oss för att »däraf taga vid behof», då vi känna oss upproriska och modfälda efter allsköns motigheter. Dissonanserna skola snart upplösas i ren harmoni, och själen får ny spänstighet att fortsätta striden.

Männen äro nu en gång, med få undantag, ett hårdnackadt släkte, och visst är, att de skulle behöfva en bra mycket större portion förnöjsamt sinne, än de i allmänhet äga. Då skulle ej motgångarna nedslå dem så hårdt, som nu ofta sker. Men här vilja vi särskildt tänka på kvinnorna i de tusentals hem, som sannerligen icke skulle mäktat bära dagens slitningar och ödets ofta blixlika slag, om icke hos dem, äfven de vekaste, vore nedlagd denna sega motståndskraft och slutliga stilla resignation, som ge dem styrka att resa sig äfven efter de största och bittraste sorger. Kvinnans sorg säges vara häftig, vild och djup. Men röra sorg och olycksslag vid hennes yttre, hennes ekonomiska ställning, så finner hon sig lättare tillfreds med förändrade och mindre förhållanden och klagar mindre än mannen, såvida blott hennes hjärtas inre lycka, hennes kärlek icke beröfvats några af sina blommor vid den ekonomiska ställningens karambolage.

Hur skulle många hem, kring hvilka stormarne rasat, se ut, om icke den hjärtebildade kvinnan med sitt stilla mod och sitt förnöjsamma sinne tände en ny, lifgivande sol efter den isande frostnatten, och huru många man, djupt slagen till jorden, har icke på nytt rest sig och fattat nya

tag, just därigenom att han sett exempelvis sin hustru, förut van vid lyx och ett glädjefyllt lif, utan klagan och med leende min ordna sig in i nya förhållanden.

Detta förnöjsamma sinne är en rik skatt att taga vara på, och det kan förljufva vår tillvaro i alla lifvets skiften. Med ett förnöjsamt sinne ser man världen i gladare färgtoner; med det inombords går det bestämdt också mycket lättare att älska sina medmänniskor, äfven om de ibland springa om oss vid lifvets stora kapppränningar. Pris kunna ju icke vinnas af alla, ty alla ha ju hvarken lika långa ben eller lika goda lungor.

Litet förnöjsamhet kunna däremot alla tillkämpa sig — om det äfven ej alltid går så lätt.

Adolf Hellander.

Rustningar.

Rustningar?! Kära läsarinna, vi ämna icke skriva någon krigsartikel eller profetera om »de politiska ovädersmolnen», som ständigt lära hänga så digra vid horisonten, manande folken att hålla sig beredda i tid. Det är om helt fredliga rustningar vi skulle vilja språka några ord, rustningar hvilka dock gälla att slå ett stort slag: den svenska kvinnans värdiga representerande på Chicagoutställningen!

Vi ha förr omnämnt, huru på Fredrika Bremer-förbundets initiativ och under fru Olivecronas vana ordförandeskap saken nu drifvits fram så långt, att en hel del kvinnokomitéeer här bildats, representerande olika fack af den kvinnliga verksamheten. En centralkomitée leder de gemensamma angelägenheterna och räknar inom sig följande damer: fru Olivecrona, ordförande, fru Ankarsvärd, vice ordförande, fröken Malin Fock, doktor Ellen Fries och fröken Maria Wærn.

Det är icke utan, att man på många håll förmenat, att en sådan mängd komitéeer vore en onödigt vidlyftig apparat, riktigt fruntimmersaktig, säga några elaka belackare. Men saken har verkligen en annan sida. På de allra flesta områden kan inlägget vid Chicagoutställningen naturligtvis endast blifva en så vidt möjligt uttömmande statistisk redogörelse för kvinnornas ställning i vårt land; det är detta material, som de olika komitéeerna skola samla i hop, enhvar på sitt förtrogna område, och resp. ordförande stå ansvaret för vederhäftigheten af hvarje komitées upplysningar. Att finna några få, som mäktat och vilja göra allt, har icke stått till, ej heller varit att begära. Men många vilja gärna draga sitt lilla strå till stacken; och då tog man exemplet af myrorna: de många trägna arbetskraft. Det kan ju bli en rätt vacker byggnad ändock, när den blir färdig och ordnad, den där stacken, som kommer att heta en fullständig statistik öfver svenskt kvinnoarbete och kvinnokultur.

Från alla länder har Chicagos damkomitée påtingat liknande redogörelser, och en äro måste väl då våra kvinnor sätta uti att med omsorg skriva sitt kapitel, ett mycket vackert kapitel, om vi få säga det, i kvinnorörelsens moderna roman.

Tviflar Ni än på, att de många komitéeerna väl kunna krävas? Betänk bara områdets vidd! Ni kan bedöma det af underafdelningarna, som så lyda: kvinnans sociala ställ-

ning — kvinnans undervisning — hennes verksamhet i litteratur och vetenskap — i slöjd och yrken — i hälso- och sjukvård — för försvarsrörelsen — och på filantropiens jättefält. Bara denna sista rubrik omfattar så många, skiftande och rika blad i den svenska kvinnans yttre och inre historia, att de sannerligen icke räsas ned af förste bästa.

De afdelningar, som kunna bli direkt utställande, äro begripligtvis egentligen blott de för industri, konstslöjd och konst. Damkomitén har redan för dessa inom den utsatta tiden anmält deltagande. Under adress *Kvinnokomitén för Chicagoutställningen, Stockholm*, mottager den nu i sin ordning anmälningar från de kvinnor i vårt land, som önska utställa. Ända till och med september komma utställningsföremål att mottagas — men senare troligen ej! Ty både tid och utrymme äro begränsade.

Men ett måste vi komma öfverens om: endast *det allra bästa* bör kunna bli i fråga, när det gäller ett sådant maktpåliggande tillfälle. Den som härvidlag vet sig kunna framlägga något till fosterlandets och könets heder af kvinnligt arbete, kvinnlig tanke, kvinnlig smak, hon är välkommen. Det bör vara en stolt plikt att då ej utebli.

I själfva det s. k. kvinnopalatset, hvarom Idun ju flere gånger talat, Gregoria Haydens palats, anordnas en elitutställning af det yppersta, vi kunna sända. »Handarbetets vänner», fröken Hulda Lundins skolmaterial, det finfinaste af handväfnader, träskulptur (där äro ju våra svenskor så särskildt duktiga), spetsar o. s. v.

I fru Olivecrona som ordförande i centralkomitén kunna verkligen våra kvinnor gratulera sig till att ha fått den bästa representant för sin sak. Fru Olivecrona är nog en af de få svenska damer, som är förtrogen och rutinerad i utställningsväg. Redan till Filadelfia-utställningen var det hon, som företrädde den svenska kvinnan med en statistisk redogörelse, i Wien ordnade hon den svenska fruntimmersexpositionen och gjorde det charmant, smakfullt, praktiskt, för hvilket hon uppbar allt beröm.

Men all krigföring kostar pengar och åter pengar! Äfven för detta ha våra damkomiterade redan tagit mått och steg. Ett och ett halft hundra tusen kronor har riksdagen anslagit till Sveriges deltagande i Chicago, och dessa medel skola nu efter bästa förstånd förvaltas af den tillsatta »Kungl. svenska komitén». Hur mycket skola våra kvinnor våga påräkna för sin del till den stora expositionen? Kvinnokomitén har redan gjort sin framställning, och i dessa dagar skall den afgöras i »herrarnes komité». Den synes oss verkligen så blygsam och billig, att vi icke kunna tänka oss möjligheten af annat än att den med glädje beviljas. 3,000 kronor är hvad damkomitén, hvad de svenska kvinnorna begära. Behöfva vi tala om, att de förtjäna denna hjälp, att deras trogna, mångsidiga arbete i samhälle och hem förtjänar det, att deras pröfvade fosterlandskärlek, offervillighet och intresse förtjänar det, att helt enkelt hela den tanke, det denna gång föreligger att realisera, förtjänar och fordrar det, då ett Sverige på Chicagoutställningen vore stympadt och halft, om icke våra kvinnor sattes i stånd att äfven värdigt vara närvarande.

Men så väl börjadt, som det nu blifvit, ha vi allt skäl att hoppas det bästa. Våra varma tillönskningar till vackra rustningar och lyckosamma resultat!

En hittills okänd ungdomsdikt af Atterbom.

Atterboms samlade dikter uppgifvas flere stycken vara författade 1806 och 1807, det vill säga i Atterboms sjuttonde och adertonde år. Att den formelt fulländade form, hvori de i samlingen föreligga, likväl ej kan vara deras ursprungliga, har man länge insett.

För ett par år sedan fann också den nyligen afidne lektor Frunck tvänne dikter af Atterbom från denna tid. Det var i en tidning, det i Atterboms gymnasiestad Linköping utgifna Linköpings-Bladet för 1806, som de påträffades. I n:r 20 läses »Öfver hoppet om ett tillkommande lif», Atterboms första tryckta dikt, och i n:r 26 en dikt »Till minnet», som, fullständigt omarbetad, är intagen i samlade dikterna. Detta senare stycke är emellertid, som jag funnit, en öfversättning från tyskan (*Salis*).

I Samlaren 1891, som utkom i början af detta år, har Fredr. Vetterlund fäst uppmärksamheten på ytterligare tvänne Atterbomska dikter i nämnda årgång af Linköpingsbladet. Den ena är »Röst från den Oförgätligas anda» i n:r 57, äfven den en öfversättning från tyskan (*Matthisson*), och urtexten till det vackra stycket »Anderöst», som återfinnes i »Lycksalighetens ö». Det andra stycket, som kallas »Romance», står i n:r 79 af samma årgång och heter i samlingen i omarbetadt skick »Nattvandringen».

Emellertid har jag i Linköpings-Bladet för 1806 lyckats finna ännu en okänd dikt af Atterbom. Den är liksom de öfriga ofvannämnda ej undertecknad med Atterboms namn, men forskrifver sig med fullkomlig säkerhet från honom. Stycket, som är tryckt i n:r 38 (för den 14 maj), kallas »Till Carolinas skugga». I Atterboms samlade dikter återfinnes ett poem med titel »Carolina» och dateradt 1806. Det nyssnämnda stycket i Linköpingsbladet är just den tidigaste versionen af denna dikt. I sin senare gestalt är den emellertid så förändrad, att blott en enda versrad (»Carolina, Carolina ljuder») är bibehållen från den ursprungliga texten.

Denna dikt, som befinnes vara Atterboms näst äldsta originalpoem, är synnerligen betecknande för detta tidigaste stadium af hans författarskap.

Först och främst är den ett bevis på, från hvilken ofullkomlig början både i fråga om form och innehåll den författare utvecklat sig, som blifvit kallad »Sveriges störste rent lyriske skald inom sitt tidevarf». Men vidare kan man äfven, om man jämför de öfriga i Linköpingsbladet 1806 tryckta dikterna och särskildt denna dikt med Atterboms alster från de närmast följande åren, göra en märklig litteraturhistorisk iakttagelse. Man skall nämligen finna, att Atterboms poetiska lärospån icke har den tyska nyromantiken till utgångspunkt eller rörer en *nyromantisk inverkan*. Det är en tidigare tysk sångarskola, Göttingerskolan, samt de med Goethe och Schiller samtida lyriska skalderna, *Matthison, Salis*, från hvilka han hämtar sina förebilder under denna lärotid. Hans förebilders sentimentalitet, längtan efter grafven samt natur-, vänskaps- och kärlekssvärmeri på samma gång som jämförelsevis enkla och melodiska språk återfinnas i Atterboms äldsta dikter. Kort efter kom inflytandet från nyromantikerna och gaf åt Atterboms poesi en annan form och en annan riktning.

Denna i litteraturhistoriskt afseende viktiga iakttagelse, som särskildt stödjdes af den nu upptäckta dikten, synes mig gifva denna dess största betydelse.

»Carolina», till hvars skugga den ifrågavarande dikten är ägnad, var en ung flicka, som var föremål för den unge Atterboms svärmiska kärlek, men som vid unga år dog. Denna flicka, som Atterbom på ett annat ställe kallar sin »majbrud», gällde äfven den ofvannämnda öfversättningen »Till den Oförgätligas anda», och i en något senare dikt »Till aftonstjärnan» ägnar han henne ett par strofer, där hon bland annat kallas

»den fagra lilla,
tidigt ryckt från leken och min famn.»

Härmed meddelas nu den nyupptäckta dikten, noggrant återgifven sådan den finnes tryckt i Linköpings-Bladet.

Till Carolinas Skugga.

Ungdom och helsa och lycka och lugn, allt offrades henne:
Hennes — jag lefvande var — hennes i döden jag är.
Kellgren.

*Fäfängt vill jag tröst för hjärtat finna,
Öfver själen hvilat nattens flör;
Fäfängt vill jag lugn och hvila vinna,
Afgrund's smärta i min hjärna bor:
Vålnader af dagens plåghövar
Följa mig i vild och blodig skrud,
När min matta tanke frid begärar
Och mitt öga dyrkar sömnens Gud;
Midnattsmörker, blod mitt öga skådar,
Ödets kedja skramlar i mitt spår, —
Dagens gryning nya smärtor bådär,
Nattens hvila ej mitt läger när.*

*Stum af smärta, nedtryckt utaf kvalen,
Flyr min genius från världens strät,
Till den lugna, obesökta dalen,
För att söka tröst i enslig grät.
Denna tröst blef ju den usle lämnad
Ensam utaf ödets kalla hand?
Denna lindring blef ju Ålskarn ämnad,
Gråtande vid grafvens mörka rand?
Ännu äro dessa tårar mina;
Till hvad bättre kan jag spara dem?
Ömma känsla! sjung min Carolina,
Med harmonisk samklang lyran stäm!*

*Sköna Andel! tidigt skild från jorden,
För att njuta i en bättre värld, —
Dig är Dygdens lager lämnad vorden
Och en evig himmelsk glans beskörd.
Från en jord, där glädjen främpling ilar
Undan vilda, stormande begär,
Där på morgonrodnans sorgen hvilat
Och med hoppet solen sjunker ner, —
Är Du flydd till dessa sköna nejder,
Där de älskande sig åter se,
Edens englar ikring himlens höjder
Ewig frid i västarvindar le.*

*O förlåt mig, om min smärta tvingar
Fram en suck, som når din ljusa höjd!
O förlåt mig, om, på Sängens vingar,
Sorgen stör din del i Himlars fröjd!
Hör likväl i etherns milda Zoner
Tårestänkta lyrans matta ljud!
Sänd en blick till mig från glädjens throner;
Du mitt foräna Allt! mitt Hopp! min Gud!
När jag vaknar, härskar Du i själen,
Ut i drömmen Du framför mig står,
Lik den Fridens Engel, som till Trälen
I hans dödsstund till hans halmbädd går.*

*Carolina! Carolina! ljuder
Echo hemskt från skogens branta fjäll, —
Carolina! Carolina! ljuder
Återskall från grafvens kalla håll.
Trädens sista, sakta aftonsusning
Bärfvar fram melodiskt Linas namn,
Och på morgonrodnans purpurljusning
Sväfvar stjärneströdd din sälla hamn.*

*O, hur ofta under höga lindar
Sönk jag i ditt sköt vid Svartåns strand,
Och ditt hår, en lek för lätta vindar,
Var det ännu mera för min hand.*

Solens milda morgonskimmer lyste
Vänligt på Din sköna Svanebarm;
Himmelskt löje purpurläppen myste,
När jag kringstötts af din runda arm.
O hur hastigt då försvann minuten!
Glädjevindagen flög förbi, —
När jag låg emot ditt hjärta stuten,
Du var Himlen — Jag var Gud däri.

Än ditt svarta öga sam i lärar
Vid min ömma Sångedinnas röst;
Än du log åt flärdens granna dårar,
Än du göt uti mitt hjärta tröst;
Än du visade Naturens Fader
För min blick af tuijets skuggor höjld,
Mild mot varselernas myriader,
Utaf ömhet, nåd och misskund följid.

Döden tog sin lia. Ur mitt sköte,
Liljan lik för Neger solens brand,
Sänk du visnande i jordens sköte,
Gaf din själ uti dess ursprungs hand.
Döden tog sin lia. Där, i grafven
Hvilar Dygden, hvilar Skönheten:
Störom ej dess slummer! Ljufv i grafven
Uppå rosor slumrar Oskulden.

Fast min ungdoms blomma böjs mot griften,
Under maskens stygn och Nordans vind,
Skall ditt minne dock i stormens skiften
Flamma purpur på min bleka kind,
Tåren uppå Vännens gravvård gjuten
Blomstrar upp uti Förgät mig ej:
O! när jag på gravens brant förskjuten
Är af Gud och människor, — Glöm mig ej!

Den som önskar att med urtexten fullständigt jämföra den i poetiskt och formelt afseende synnerligen förträffliga omarbetningen, hänvisar jag till Atterboms samlade dikter.

Bernhard Risberg.

Från lidandets och barmhärtighetens värld.

Under denna rubrik har den kända författarinnan fru *Cecilia Bååth-Holmberg* i en serie Stockholmsbilder nedlagt resultaten af sina nyligen gjorda studier på ett område, som mer än de flesta torde kunna påräkna kvinnornas intresse. De äro närmast författade för Iduns läsarinor, och vi tro oss ha all anledning vänta, då vi från och med nästa nummer börja deras införande, att de skola väcka ett alldeles synnerligt intresse.

Direkt ur det nuvarande lifvet äro de tagna, hvila på en sympatisk och uppmärksam iakttagelse och äro skrifna i en frisk och målande stil.

Hvad särskildt skildringen af nattasylen angår, torde mycket nytt och intressant äfven för Stockholmsbor vara att finna, och för Iduns stora prenumerantantal i dess helhet torde dessa teckningar öppna ögat för ett område, som ej med samma saft och liflighet torde här förr vara skildradt.

De anstalter, från hvilka dessa skildringar tagits, beröra ju både den högsta societets och de fattigastes intressen, intressera personer af alla klasser från drottningen till den ringaste, och det torde vara nyttigt, att dessa vackra inrättningar bli af många kända, då helt visst hjälp och bidrag skola lämnas dem af än flere.

Den väldiga roll *kvinnan* spelar i barmhärtighetens och lidandets värld är ytterligare ett skäl till antagandet, att Iduns läsekrets skall anslås af dessa uppsatser, så mycket mera som de beröra något af det mest gripande i vårt eget nutidslif.

Kvinnlig simkonst.

Ett blad ur dess svenska historia

af H. H.

För ungefär sex veckor sedan afled i hufvudstaden en man, som med rätta blifvit bemärkt och hedrad för sin långa och framstående verksamhet i människokärlekens tjänst. Det var *Ossian Edmund Borg*, lärare och föreståndare under 36 år vid vår första och största undervisningsanstalt för döfstumma och blinda. Om allt hvad han på detta område uträttat till lindrande af våra vanlottade medbröders tunga öde hafva vi erinrats genom de varma och aktningfulla ord, hela vår press skyndat att enstämmigt uttala vid hans bår.

Då äfven Idun nu önskar lägga en krans på *Ossian Edmund Borgs* graf, har detta emellertid en annan och särskild anledning. Vid sidan af sin stora lifsgärning såsom de döfstummes och blindes lärare och vän har nämligen denne man också speciellt och på ett högst ingripande sätt verkat för främjandet af en kvinnoreform, som, om den äfven ej hör till de viktigaste, dock synes oss vara af sådan betydelse, att den, hvilken så arbetat därför som *Borg*, ej bör med tystnad förbigås i det blad, hvilket är afsedt för den svenska kvinnan.

Vi syfta här på *Borgs* verksamhet för att åt kvinnan bana väg till simkonsten. Att ännu i dag den fördom, som förklarar simkonsten vara för kvinnan onyttig, hälsofarlig, ja till och med opassande, är ganska utbredd och mäktig i vårt land, synnerligen bland kvinnorna själfva, det veta vi ju. Tänk då för 50 år sedan, hvilket utgör tidpunkten, när *Borgs* banbrytande verksamhet på detta område började! Det var då mer sällsynt att finna en flicka, som kunde simma, än hvad det nu är att finna en sådan, som ej kan dansa. Kvinnan var dömd att gå till botten, om hon föll i vattnet och manlig hjälp ej fanns till hands. All den nytta, allt det behag, detta slags gymnastik i vattnet, som kallas simning, skänker oss, var förbehållen det manliga könet. Huru *Borg*, då en ung man på 30-talet, ingrep i dessa förhållanden, eller, rättare sagdt, missförhållanden och modigt gaf sig i kamp med fördomen, skola vi nu i korthet berätta.

Borgs far, den ryktbare *Per Aron Borg*, grundläggaren af den ädla verksamhet, som sedan äfven blef sonens lifsuppgift, hade 1812 flyttat sin några år förut i Stockholm öppnade undervisningsanstalt för döfstumma och blinda till *Manilla*, det vid *Djurgårdens* strand utanför *Stockholm* belägna natursköna ställe, som väl ingen, hvilken från saltsjösidan anländer till hufvudstaden, undgår att beundra. Där föddes samma år sonen *Ossian*, där växte han upp tillsammans med döfstumma och blinda lekkamrater, med hvilka han sålunda från sin tidigaste barndom blef vän och förtrogen. Sin undervisning fick han i den s. k. varfsskolan på *Djurgården*, en privat läroanstalt för gossar, hvilken förestods af *Anders Fryxell*, den sedermera såsom historieskrifvare så ryktbare läraren och prästen. Denne, hvilken älskade ungdomen varmt, nöjde sig ej med att under lektionstimmarna vara magister, han äfven ledde och deltog i lekarna under fristunderna. När det blef sommar, tog han sina gossar med sig ut på ströftåg kring den vackra *Djurgården*, anordnade kappsprungningar på *Ladugårdsgården* m. m. Till förströelserna hörde äfven baden i någon af *Djurgårdens* grunda vikar, och här begagnade *Fryxell* tillfället att lära sina pojkar den då ännu i vårt land så sällan öfvade

simkonsten. *Ossian Borg*, som var en stark, hurtig gosse och stor favorit hos sin lärare, utmärkte sig snart äfven i denna idrott, som han sedan flitigt öfvade. Vid 1828 års promotion i den s. k. *Åbomska* simskolan i *Stockholm* blef han primus bland magistrarne. Han var då 16 år.

Men han behöll ej konsten för sig själf. Att utbreda den genom lära och föredöme har städse varit en svensk simmagisters plikt, hvarom en erinran alltid stått att läsa i magisterdiplomet. Och för unge *Borg* fanns i detta afseende ett rikare fält än för de flesta. Från 1829 började han också, efter hvad han själf i ett utgifvet arbete om *Manilla* institut berättar, att gratis meddela simundervisning åt gossarna vid anstalten, och detta med den framgång, att alla å *Manilla* intagna döfstumma och äfven en del blinda gossar från denna tid lärde simkonsten. De utmärkte sig äfven snart för en sådan skicklighet, att de öfverträffade eleverna vid hufvudstadens dåvarande båda simskolor, den *Åbomska* och den *Lindhska*. Vid den förstnämnda af dessa skolor promoverades 1831 för första gången en döfstum gosse, en af *Borgs* lärjungar, till simmagister, och sedan upprepades detta flere år med stigande antal. Efter det *Manilla* 1838 fått sin egen simskola färdig, höllos promotionerna där. Till och med blinda gossar uppnådde här under den nitiske och skicklige lärarens ledning den färdighet, att de belönades med magisterkransen.

Men hittills hade vid *Manilla* liksom öfverallt annorstädes i vårt land simundervisningen endast meddelats gossarne. Det kvinnliga könet var och förblef utestängdt från alla simkonstens förmåner. Ingen hade ännu dristat offentlig uppträda mot den på detta område härskande fördomen. Valan, jag skall våga det första försöket, tänkte den unge läraren, hvilken, sedan hans far 1839 afidit, numera blifvit institutets direktor.

Han började nu själf — ty kvinnliga lärare funnos ej — att undervisa några af de modigaste bland de döfstumma flickorna. Snart visade det sig, att flickorna lärde konsten lika lätt, ofta lättare, än gossarne, samt att de däri kunde utbildas till förvånande skicklighet. Men det gällde också att härom öfvertyga allmänheten. Det var en betänkelig sak att låta unga flickor uppträda vid en offentlig simuppväsning, men *Borg* vågade försöket. Det skedde 1844. Allt sedan 1840 hade hvarje sommar plägat hållas en uppväsning i *Manilla* simskola, hvartill från hufvudstaden honoratiories inbjödos och för öfrigt en intresserad publik aldrig fattades. Nu öfverraskade *Borg* de församlade åskådarna med att framföra 3 döfstumma flickor, som oförfärdt hoppade i bassängen och där utförde alla de konststycken, hvarpå vi numera äro så vana att i fruntimmerssimskolorna se prof, men som då voro något alldeles oerhördt. Det väckte, som man lätt kan förstå, mycket blandade känslor bland publiken, många togo anstöt af saken, men många försvarade och berömden den. *Borg* själf stod emellertid fast och åtskillige fordomsfria män ställde sig öppet på hans sida. Följande sommar lät han sålunda 5 af sina kvinnliga elever deltaga i simuppväsningen och, sedan en liten stamtrupp nu var bildad, växte de simkunniga flickornas antal med hvarje år vid *Manilla*. År 1846 kunde 8 uppträda, 1847 voro de 6. Vid 1848 års uppväsning hade en af de döfstumma flickorna nått en sådan skicklighet, att hon promoverades till simmagister, den första kvinnliga simmagistern i vårt land. Kanska intresserar det Er, värda läsarinna,

att höra hennes namn. Hon hette *Greta Stina Bohm*. Lefver hon ännu, hafva vi utsikt att sex år härefter få promovera vår första kvinnliga jubelmagister. Vill någon för sådant ändamål anställa forskningar efter *Greta Stina*, så kunna vi upplysningsvis meddela, att hon var från Norrsunda församling i Upland och född den 26 maj 1827.

Vid Manilla promoverades vidare två döfstumma flickor till simmagistrar 1850 och ytterligare tvänne 1852. (Forts.)

När grosshandlaren förlofvade sig.

Novellet för Idun

af

Elin Ameen.

(Forts.)

Dagen efter balen var Hedvig den första af flickorna på kontoret. Hon såg blek och trött ut, till och med åldrad. När Gerda en timme senare kom, kunde hon ej låta bli att anmärka detta.

»Låt mig och mitt utseende vara i fred,» svarade Hedvig retligt.

Gerda kastade en snabb, forskande blick på henne.

»Hade du inte roligt i går?» frågade Gerda, »du dansade ju mycket och tog dig så bra ut.»

»Du hade roligt, utom all fråga,» svarade Hedvig, »och du tog dig charmant ut.»

Gerda smålog ett gladt, öfvermodigt erkännande. Hon hade verkligen varit en af balens drottningar, och värden själf hade ägnat henne en i ögonen fallande uppmärksamhet, skaffat henne de bästa kavaljererna, och i kottiljongen hade hon fått åtta buketter. Allt detta hade varit för mycket för den lilla Gerda från det anspråkslösa, nästan torftiga hemmet. Det var som när en obetydlig liten skogsblomma från sin undångömda vrå bland mossan med ens blir omplanterad i ett praktfullt orangeri. Berusad af den henne omgifvande härligheten, af smicker och uppmärksamhet, vecklar hon hastigt ut sin blomknopp med en aningsfull tjusning öfver sig själf och sin nya tillvaro. Men hon tager skada till sin rot — det finaste i hennes doft försvinner, det skära, omedvetna i hennes fågring förflyktigar, hjärtas renhet och tankens oskuld bli grumlade.

Nästan som genom ett trollslag blef Gerda kokett, hänsynslös. Hon pratade och skratade med obekanta herrar, som hade hon känt dem hela sitt lif. Man fann henne utomordentligt pikant. Hon var »ny», hon var frisk, och hon var så förtjusande naiv, trots sitt barnsliga koketteri, däri man tydligt spårade novisen, som gör sina första djärfva, men osäkra steg.

Grosshandlarn, som fick se sin unga kontorist från en alldeles ny sida, var lika förvånad som road, men började nästan ångra, att han ej tagit en äldre kamrat åt Hedvig. Han tyckte, att det efter detta skulle vara svårt att öfvertaga respekten och myndigheten på kontoret, där han alltid var värdig och allvarlig i sitt sätt.

»O, hvad jag hade roligt!» utbrast Gerda och lade händerna på den stora kontorsboken. »Det är att lefva — lefva lifvet — hvad är allt annat i världen mot rikedom — rikedom, som ger fester, lycka, kärlek!»

»Har du redan kommit så långt, att du tänker på kärlek efter festen i går?»

Gerda rodnade, men skrattade ett litet lågt, lyckligt skratt.

»Hvarför inte!»

Hon kastade hufvudet stolt tillbaka och gaf Hedvig en utmanande blick. Hon lefde ännu i föregående nattens rus och feststämning, hon tyckte sig ännu tråda på mjuka, persiska mattor, hvila i svällande divaner, klädda med purpursiden, se hundratals ljus blixtra från gnistrande kristallkronor och mångdubblas i trymåerna, framför hvilka utsökta blad- och blomväxter tjusade syn och luktsinne. Hon serverades champagne ur konstnärligt etsade glas med silfverhandtag, hon bjöds läckerheter från ciselerade silfverbrickor — och hon hörde en smekande, frestande röst i sitt inre, som upprepade sitt: »Allt detta ger jag dig, om du vill bli min.»

Icke att det hade sagts, men det kunde sägas, det skulle sägas. Och det gjorde henne yr i hufvudet, så att hon nästan svindlade vid tanken därpå. Bort med fattigdomens tryck för henne och hennes kära, ett nytt lif för dem alla. Det var som hade hon i natt endast stått på tröskeln och skådat framåt i den nya, lockande världen, och nu brann hon redan af törst efter mer och ännu mer.

»Hvad skulle en viss person säga, om han hörde dig?» återtog Hedvig.

»Hvem — Arvid?»

»Ja, just Arvid.»

»Han har inga rättigheter öfver mig — jag har aldrig gifvit honom något bindande löfte.»

Gerda talade så ifrigt, som hade hon advocerat mot sitt eget samvetes röst.

»Du tycks kunna byta om fästmän lika lätt, som du byter om handskar.»

»Nåja, det är då, tyvärr, inte så ofta — jag menar handskarne — det där om fästmän bryr jag mig inte om att resonera med dig om, för hela saken är, att du är afundsjuk!»

Hedvig blef alldeles gråblek och såg förfärad på Gerda.

»Tyst!» utbrast hon och höjde befallande handen; »du kunde höras därute i det yttre kontoret.» Hon visade mot dörren, där de manliga kontoristerna befunno sig.

Gerda blef rädd och teg, ty hon hade egentligen stor respekt för Hedvig, och denna såg nu ut, som hade hon velat slå Gerda. Under tystnad arbetade de två flickorna en stund, till dess mot middagen Sigrid Åberg kom som en stormvind, brydde sig inte om att taga af sig ytterplaggen och sätta sig till något arbete, utan började genast tala om balen. Också hon hade haft »rysligt roligt», fast »han» inte dansat med henne, bara tagit henne ett varf i kottiljongen.

»Du, Hedvig, fick i alla fall en fransäs med honom...»

»Ja, det var för släktskapens skull — på Silfverhjälmiska sidan,» afbröt Hedvig, sarkastiskt härmande sin mor.

»Men du, Gerda,» fortfor Sigrid, »du lyckliga ost...» och så bredde Sigrid ut sig i ämnet, helt oförtäckt och utan att Gerda afbröt henne annat än med någon berättelse från balens berusande äfventyr.

»Ni äro ena idiotiska fjollor bägge två,» sade Hedvig plötsligt förargad och slog igen kontorsboken med en smäll, i det hon hastigt gick in i toalettrummet för att taga ytterplaggen på sig och gå hem.

»Hvad gick åt henne?» frågade Sigrid förbluffad.

»Å, ser du, hon börjar bli gammal — en

gammal mö, förstär du,» sade Gerda i mildt urskuldande ton, »vi, som ännu äro unga få ha fördragsamhet med henne. Hon hade *naturligtvis* inte så roligt som vi i går — och så blir hon bitter — och ser du, hon har aldrig anförtrott mig det, men jag är så säker, att jag kan dö därpå, att hon i många år, långt innan hon kom på kontoret — varit kär i...» namnet hviskades hemlighetsfullt till Sigrid.

»Å, hvad säger du... ja, då så är ju allt klart.»

Grosshandlarn hade inte alls visat sig på kontoret den dagen, där hade endast varit ett par telefonmeddelanden från honom till kasören. Men just som Sigrid och Gerda lämnade kontoret, mötte de honom i porten. Han såg lite förlägen ut, när han lyfte på hatten och hans blick mötte Gerdas. Hon å sin sida rodnade häftigt och påskyndade sina steg. Hon hade fått hjärtklappning, och där kom öfver henne en känsla af ångest, hvarför visste hon ej.

Först sedan flickorna hunnit ut gå gatan, påminde de sig, att de underlåt it tacka värden för balen. Men han hade också skyndat så hastigt förbi dem, att det syntes, att han ej ville bli uppehållen.

* * *

Ensam i sitt rum i skymningen på eftermiddagen låg Gerda på soffan och tänkte det alltsamman om och om igen i de minsta detaljer. En sak dröjde hon mest vid, därför att den syntes henne så betecknande. Under kottiljongen hade han sett på henne med en allvarligt drömmande blick och sagt: »Jag kan inte låta bli att se på er, fröken Alm, ni påminner så mycket, särskildt i af-ton, om någon, jag känt och sett.»

»Hvem?» hade hon naivt och nyfiket frågat.

»Någon, som *inte* bar baldräkt,» svarade han leende, »men rosor hade hon i håret som ni — samma färg på ögonen, samma form på näsan, men hon var blekare än ni och mindre till växten — och så hade hon bara en enkel bomullskläddning.»

»Hvar finns hon?»

Åter log han åt hennes barnsliga fråga. »I min längtan och mina drömmar —» svarade han — och så kom någon och tog henne till att dansa ut.

»I min längtan och mina drömmar — alltså hans ideal — och det liknade hon! Men inte alldeles — hon borde varit blekare och mindre — men det var ju småsaker — man får inte vara så noga med ideal och verklighet här i världen!

På bordet vid fönstret stodo alla kottiljongsbuketterna i en skål, och en svag, halfvissnad, ej alldeles frisk doft trängde fram från dem till Gerda. På ett par stolar lågo handskar, näsduk, solfjäder och några andra toaletteffekter, som ej ännu blifvit undanlagda.

Var detta kärlek — äkta, stor, betagande kärlek? Och var det andra — Arvid — bara en barndomsfantasi?

Det ena var rikedom och lyx, nöjen och njutningar — det andra var fattigdom och obemärkthet — men hvilket var *kärlek*?

Åter kände hon en beklämande ångest, en räddhåga för sig själf och de nya makter, som stredo om herraväldet öfver hennes sinne och hjärta.

När modern kom in till henne, hade det blifvit mörkt, men Gerda bad att slippa ljus — hon hade hufvudvärk. (Forts.)

Ur notisboken.

Prinsessan Bernadotte har i tisdags på morgonen lyckligen nedkommit med en dotter. Moder och barn befinna sig väl.

På gamla dagar. Nittiofyra år fyllde den 15 d:s fröken Seraphie Brandström på Saltå, Jerna socken, i närheten af Södertelge, sista kvarlevande dottern till C. G. Brandström, anställd i Gustaf III:s enskilda tjänst och såsom skådespelare kamrat och vän med Lars Hjortsberg samt slutligen 1856 död såsom landbrukare i Jerna. Den vördnadsvärda gamla, som ännu aldrig varit nedtyngd af någon sjukdom, har allt sedan de första åren af 1800-talet oafbrutet varit bosatt på Saltå och genom sitt, trots ensamheten, alltid förnöjsamma sinne varit en föresyn för äldre och yngre släkten.

Fru Anna Nilsson, född Zetterling, hvilken sistlidet år härstädes aflade barnmorskeexamen och därvid erhöi högsta betyget, sattes kort därefter genom ett anslag från Fredrika-Bremer-förbundet samt genom mellankomst af för saken intresserade i tillfälle att företaga en studieresa till Wien. Äfven här aflade hon barnmorskeexamen och undfick högsta betyget. Fru N., hvilken är en af de första bildade kvinnor i vårt land, som ägnat sig åt barnmorskeyrket, har nu, såsom synes af annons i detta nummer, slagit sig ner i hufvudstaden som praktiserande barnmorska.

Landvinning förvärfvar alltjämt det svenska systemet för kvinnlig slöjd. För närvarande studeras det vid härvarande folkskolor af lärarinnan vid Drammens folkskolor fröken M. Bülow. Meningen är att vid Drammens folkskolor grunda den kvinnliga slöjdundervisningen efter det svenska systemet.

Alfhild Agrell på Londonscen. Alfhild Agrells bekanta skådespel »Räddad» uppfördes under namnet »Karin» och i en af Hugh Bell verkställd öfversättning den 10 dennes för första gången å Vaudevilleteatern i London. Pall Mall Gazette yttrar om stycket, som lär ha fått ett utmärkt utförande:

»Ändtligen har ett godt skådespel uppförts å en matiné! »Karin» är intet mästestycke. Men felen uppvägas. Ty det finnes en stark, intensiv, kärft humoristisk dialog, praktig karaktärsteckning och stor kraft, och det finnes djärfva, sanna tankar i pjäsen.»

En kvinnlig liförsäkringsdirektör för ett bolag i Kalifornien uppstår ett årligt arvode af 36,000 kr. — sannolikt den största lön någon kvinnlig tjänsteman har. Bolaget sysselsätter utslutande kvinnliga tjänstemän, af hvilka ett par hundra finnas på dess kontor.

Den rumänska sångardrottningen »Carmina Sylva» har svårt insjuknat. Sedan veckor tillbaka lämnar hon ej sitt rum och befinna sig i ett tillstånd af ständigt tilltagande svaghet. Läkarne yrka på, att hon hela sommaren kvarstannar i Pallanza.

Änjo en furstlig författarinna. Drottning Nathalia af Serbien har skrivit en teaterpjäs, som är bestämd för en scen i Paris. Den heter »Modern» och utgör ett försvar för hennes rättigheter.

En kejsarinnas garderob. Kejsarinnans af Rysslands toaletter, däribland de, som skola begagnas vid guldbryllöpsfestligheterna i Köbenhavn, exponerades nyligen af den stora parisiska modefirma, som har förfärdigat dem. Toaletterna voro smakfullt arrangerade i ena ändan af en stor sal, där åskådarna fingo beundra dem genom en glasvägg.

Den praktfullaste toaletten är en robe af guldbrod med gul crêpe-besättning och guldstickning. Dessutom uppräknas en mängd andra toaletter, alla mycket praktfulla och dyrbara. Man framhåller bl. a. en robe, tätt besatt med ytterst värdefulla venetianska spetsar och hvars olika delar sammanhållas af tre diamantspännen. Vidare en

rosafärgad morgonklädning med en väst af guldinverkade spetsar, en heliotropfärgad sammetskappa, garnerad med ljusst pälsverk o. s. v.

På äktenskapslotteriet. Miss Collett har i »Nineteenth Century» skrivit en artikel om kvinnors utsikter att bli gifta, särskildt afseende engelska förhållanden. I England och Wales, säger hon, äro kvinnorna i proportion till männen så öfvervägande, att en på sex måste förlbli ogift. I London är detta fallet med en på fem. Miss Colletts siffror visa i öfrigt, att utsikterna till giftermål äro betydligt större för de fattigare klassernas kvinnor än för de i ekonomiskt hänseende bättre lottade.

Rösträttsaken. Kanadensiske premiernistern Abbot har mottagit en deputation af kvinnor, hvilken inlämnade en petition om den politiska rösträtts utsträckning till kvinnor. Abbot förklarade, att Kanadas kvinnor inom en icke alltför aflägsen framtid skulle få full medborgarrätt, dock ville han icke lofva att redan under denna parlamentssession framlägga ett lagförslag i detta syfte.

Herbert Bismarcks fästmö. Herbert Bismarck, den store »järnkanslerens» son, har förfövat sig, och hans fästmö, grefvinna Margrethe Hoyos, intresserar för närvarande i hög grad den utländska, särskildt naturligtvis den tyska, pressen. Grefve Bismarck lärde känna henne vid ett besök hos sin vän, det prussiska sändebudet i Darmstadt, baron Plessau, hvilken är gift med en syster till grefvinna Margrethe, och den ej längre så unge diplomatens hjerta smälte som snö för värsol inför den 21-åriga, älskvärda skönheten.

Teater och musik.

Kungl. operan uppförde i måndags för första gången under innevarande säsong Verdis »Otello». Att den storslagna och väl uppsatta operan fortfarande äger oförminskad dragningskraft, visade sig i fullsatt salon, som med lifligt bifall gaf sitt intresse tillkänna. Främst bland de utförande stod ovedersägligen hr *Ödmann*, hvilken här och har en af sina allra lyckligaste uppgifter. Mer än i någon annan uppgift sammansmälta här sång och spel till ett helt, som förträffligt framhåller den passionerade mohrens karaktär och åstadkommer en ypperlig totalverkan. Desdemonas parti sjunges på svenska af fröken *Oselio*, hvilken som bekant kreerat rollen å härvarande operascen. Hennes framställning är i dramatiskt hänseende af mycket god verkan, särskildt i de båda sista akterna. Hvad sången däremot beträffar störes den allt fortfarande af brister i intonationen och ett ofta framträdande vibrato. Ligger grunden härtill, såsom det uppgifvits, i en envis indisposition, af hvilken sångerskan under hela sitt gästspel härstädes lidit, så måste ett fortsatt uppträdande betraktas som en stor oförsiktighet, hvilken kan komma att stå henne ganska dyrt. Vi hoppas emellertid, att indispositionen ej måtte vara oöfvervinnelig, och att ett förnyadt gästspel en annan gång skall visa, att den begåfvade sångerskan ej stannat på vägen, utan ännu är mäktig en ytterligare utveckling. Herr *Lomborg* utförde för första gången Jagos parti och detta på ett sätt, som, om man frånräknar några mindre missöden såsom bristande memorering o. dyl., länder debutanten till heder, särskildt hvad sången beträffar. Stämman är vacker och klangfull samt användes med förstånd. En bättre maskering samt litet mera rörlighet i gester och mimik hade nog varit att önska. Öfriga medspelare fyllde sina platser, och operan gick i sin helhet förträffligt och framkallade som sagdt mycket lifligt bifall.

I morgon lördag uppföres för första gången å k. operan »Skrifvarkungen», opera-comique i 3 akter, musiken af Messager (elev af Saint-Saëns), texten af Alb. Carré, öfvers. af Ernst Wallmark. Hufvudrollerna innehafvas af fröknarna Holmström och Moritz samt hrr Lundmark, Sellergren, Johanson och Brag.

K. Dramatiska teatern gaf i tisdags för sista gången under innevarande termin skådespelet »Bröllopet på Valéni». Det synnerligen omtyckta stycket återupptogs i höst. I onsdags skulle för första gången uppföras »Krig i fred», lustspel i 5 akter af G. von Moser och F. von Schönthan. För denna gång måste vi inskränka oss till att nämna, att rollerna och deras innehafvare äro: kapitalisten Heindorf — hr Gründer; Matilda, hans fru — fröken

Klefberg; Ilka Etvös, hans niece — fru Rundberg; Agnes Hiller — fröken Seelig; Henkel — hr Rydgren; Sophie, hans hustru — fru Littmarck; Elsa, deras dotter — eleven fröken Svanström; general von Sonnenfels — hr Hillberg; Kurt von Folgen — hr Skånberg; Ernst Schäfer — hr O. Byström; Reif von Reiflingen — hr Bækström; Paul Hofmeister — hr Palme; Franz, kalfaktor — hr Envall; Martin — hr Strömberg; Rosa — fru Hamrin och Anna — fröken Behrens.

Samma stycke gifves sedermera hvarje dag i veckan.

Det finska Arpeska sällskapet, som med så mycken framgång och erkännande under loppet af ett par veckor gästade å Vasateatern och där hela tiden för goda hus uppfört von Numers lustspel »Bakom Kuopio», inledde i måndags en kortare sejour å Sveateatern med ett annat finskt lustspel, »Utskott» af *Johan Less*. »Utskott» befanns vara en i flere punkter både blodig och rolig satir öfver den högre finska byråkratien — så pass skarp, att det här med skäl väckt förvåning, huru ens den stränga finska censuren kunnat släppa stycket fram. I dramatiskt värde står det dock ett godt stycke efter det förstnämnda programmet och lider af longörer och störande gammalmodiga godtköps effekter. Utförandet var i det hela förträffligt, samspelet framför allt värdt största erkännande. Direktör *Arppe* trädde äfven här i förgrunden med en högst karaktäristisk och konsekvent bild af det stackars tröttkörda gamla statsrådet, som längtar efter landlif och ro, men endast af sin hustrus ärelystnad alltjämt piskas framåt. Att nämna äro vidare hr *Zachrissons*, fru *Larssons* samt fröknarna *Strömbergs* och *Tunés* respektive framställningar som hvar i sitt slag goda prestationer.

I onsdags gafs åter ett nytt finskt program, skådespelet »Prestens familj» af *Minna Canth*, här förut känd genom »Arbetarens hustru», som för några år sedan gafs å dåvarande Nya teatern. Vi kunna dock ej i veckans nummer inlåta oss på denna föreställning.

Hallén-matinén sistl. söndag i Musikaliska akademien var besökt af en ganska talrik och mycket tacksam publik, som med det lifligaste bifall hälsade de olika numren å programmet. Detta var ock synnerligen väl hopsatt. Efter den med schwung och smak af hofkapellet utförda uvertyren till »Tannhäuser» kom Gades vackra och stämningsfulla stycke »Agnete og Havfruerne», hvari solopartiet på ett mycket värdadt sätt utfördes af fröken *Brander*. Beethovens undersköna Andante cantabile ur stråkkvartetten i a-dur, som förut kommit till utförande härstädes, förfelade ej heller nu att lifligt slå an. A-capella-körerna intogo naturligtvis en framstående plats å matinéen. Alla voro de kända från föregående musikföreställningar, men alla hörde man också gärna om igen, såväl Schumanns »Heidenröslein» och Saint-Saëns' »Natlig frid» som Halléns friska och anslående folkvisor »Så hafre» och »Hök och dufva». Ett af de större numren å programmet var hr Halléns musik till Tigerschölds dikt »Sten Sture». Denna komposition är förut utförd härstädes samt tillvann sig då liksom nu rättvist erkännande, om den ock mot slutet förefaller en smula väl längdragen. Hr Tor Aulins utförande af violinsolot i Wilhelms parafras öfver Walters prissång ur »Mästarsångarne» af Wagner tillvann sig lifligt och välförtjänt bifall. I betraktande af de stora och obestridliga förtjänster, som hr *Andreas Hallén* inlagt om musiklifvet i hufvudstaden, skulle vi gärna sett, att matinéen varit fulltaligt besökt. Både matinégifvaren och programmet hade varit väl förtjänta däraf.

Litteratur.

Ord och bild, illustrerad månadsskrift, utgifven af *Karl Wählin*, har från och med detta år ställt sig i vår tidskriftslitteratur ej allt för manstarka led och fyller där en plats, som kan räknas bland de mera framskjutna. I de stora kulturländerna ha sedan länge existerat billiga, utomordentligt väl illustrerade månadsskrifter för skönlitteratur, konst och kulturfrågor; »Ord och bild» vill för Sverige blifva deras motstycke och har verkligen med hvarje nytt af de hittills utkomna häften allt mångsidigare uppfyllt äfven höga förväntningar på ett gediget, omväxlande innehåll och verkligt goda illustrationer, båda delarne anslutande sig till dagens skiftande intressen. I det senast föreliggande häftet bjudes så till exempel på två synnerligen fint utförda plancher, efter Edelfelts här nyligen utställda porträtt af prins Carl och efter en taffa af Kronberg, tillhörig fru Helen Berg och benämnd »Svärmeri», en

livering af Wallander, flere portrætter og instrøddede illustrationer, dikter af Curt Thelander, Gustaf Fröding och P. Rosenius, en berättelse från Finland af Jubani Aho, en intressant skildring »Ur kampen om Afrika» af H. E. Larson m. m. Hvarje häfte åtföljes ock af ett ark följetongsroman till inbinding. För närvarande pågår »Constance» af Th. Bentzon. Priset för årgång, 10 kr., kan ej betraktas annat än som moderat i förhållande till publikationens förtjänster.

Hemåt heter en tidskrift, som börjat utgifvas af »Kristliga föreningen af unga kvinnor» i Stockholm under redaktion af vår kända författarinna Mathilda Roos. Tidskriften, som skall utgå med 10 sexton-sidiga häften om året, räknar dessutom många andra skattade författare bland sina medarbetare, och synes dess prägel, att döma af det utkomna profhäftet, bli varmt religiös. Ett af dess närmaste syften blir naturligtvis att redogöra för den nämnda föreningens verksamhet.

Folkskolans barn tidning, redigerad af fröken Stina Quint, själf lärarinna i Nyköping, synes vara ett vackert litet företag, väl värdt att understödjas. Dess tanke är att bjuda de unga en verkligt god, bildande och fosterländsk läsning af svenska författare, med urskilning vald för barnasinne och barnasmak och prydd med goda illustrationer — allt detta en gång i veckan för ett så billigt pris, att detta ej bör kunna utestänga det lilla bladet från äfven anspråkslösa hem. De utkomna numren vittna om redaktionens omsorg vid fullföljandet af det erkännansvärda programmet.

Idealerna.

Berättelse

af

C. O. Gumcelius.

Belönad med hedersnämmande vid Iduns

stora pristäffing.

(Forts.)

Så var det också. Efter en stund utkom arrestandan ur sitt fängelse, grinande mot solen och hälsad af skratt och jubel. Stämningen höjde sig åter, och snart var det väl endast de närmare vännerna, som tänkte på den för sin människokärllek lidande mannen. Dansen börjades och fortsattes med lif och lust till supén, som bestod af öfverlevorna från middagen, och därefter företogs hemresan i den vackra sommarnatten.

»En särdeles lyckad utfärd,» behagade fru Bröms yttra sig, tilläggande, »det vill säga, det var ju tråkigt med jägmästaren, men hvem bad honom också rusa ästad så där på egen hand.»

»Jag är glad, att mina gossar hade bättre förstånd,» sade fru Strömberg. »De väntade, tills det blef ordning i arbetet, och då kom det så mycket folk, att de knappt behöfde vara med.»

»Men tänk så rysligt förargligt för flickorna Collén,» hviskade fru Bröms, sedan hon sett, att brukspatronen ej var i närheten. »Så opassande att dåna och sedan springa sin väg, i stället för att som de andra flickorna vara lugna och ej visa ett sådant anständigt deltagande för en karl.»

»Ja, de stackars barnen, som hafva en mor, som inte bryr sig om dem, utan låter dem göra hvad de vilja. Nu ser man följden,» nickade vännen.

För att ytterligare kröna sitt simpla beteende, lät herrskapet från Finnsboda ekipaget köra direkt från ångbåtsbryggan upp till jägmästarens bostad, där Axel sprang in och frågade efter vännens tillstånd. Han hade kommit till sans, skadorna voro förbundna, och doktorn gaf godt hopp.

Efter middagen följande dag gick notarien enligt löfte ut till bruket för att aflägga rapport om den sjuke. Axel, som nu skulle börja sätta sig in i brukets skötsel, hade måst medfölja brukspatronen på en resa till en några mil därifrån belägen masugn, och väntades ej hem före kvällen. Fru Collén tänkte som vanligt i sin hvilostol, och det var därför endast flickorna, som mottogo honom.

Sedan Matte framfört sitt ärende, försvann Elsa, hon skulle ut i köket, hvarpå Anna rodnade och med en för henne ovanlig förlägenhet sade: »Kära Siri, jag hoppas, att du ursäktar, om jag enleverar notarien, ifall han går in därpå,» tillade hon med en anstrykning af koketteri. »Vi hafva nu

några dagar lefvat så i nöjenas och känslornas regioner, att jag just längtar efter litet förståndigt tal. Hvad säger notarien? Skola vi företaga oss en liten färd i fantasiens värld?»

»Ned mycket nöje,» svarade Malte artigt.

»Lycklig resa då, mitt herrskap,» sade Siri med en underlig blick på Anna. »Bra ledsamt, att jag inte skall vara mäktigt följa er på er strålande ban.»

»Åh, för all del, fröken Siri,» inföll Matte lifligt. »Vill fröken göra sällskap, så är det godt utrymme i vår char.»

»Det var ett nytt infall af min nyckfulla lilla syster,» afbröt Anna med någon häftighet. »Förr har du ju aldrig kunnat finna nog skarpa ord, när det gällde att häna intelligens och litterära sysselsättningar.»

»Du misstar dig, Anna,» svarade Siri lugnt. »Det är ej detta jag hänat, utan blott dess löjliga öfverdrifter. Men jag vill ej längre uppehålla herrskapet. Jag kan utan fruktan se er gifva er af,» tillfogade hon en smula spetsigt, »ty några faror hota er icke på er lugna väg.»

Hon gjorde en bugning och gick in i huset.

De kvarvarande började nu ett af sina vanliga samtal. Det rörde sig denna gång om en nyss utkommen »realistisk» bok, hvilken notarien haft med sig vid sitt förra besök och Anna nu läst. Det hade ej varit utan tvekan, han lämnade henne denna bok, ty såväl hjältinnan som hjälten, en gamma! ungar, voro temligen drastiskt skildrade. Men Anna hade bedt honom skaffa den, och han lugnade sig med, att på det hela taget gjorde det väl ej någonting. Hon var ju så föga kvinnlig. Och det nu förda rasonnemanget visade, att han gissat rätt. Hon såg arbetet uteslutande ur estetisk synpunkt, och det var med förståndet, ej med känslan hon bedömde de uppräddande personerna. Hennes ord kommo så lugnt och öfverlagdt, som om hon läst ur en bok, och hur det var började notarien tänka på, om det ej var tid för honom att gå hem och göra litet nytta. Det var ju bara några dagar kvar till extrataget, där han skulle sitta som domare, och det kunde minsann inte skada...

Nu klingade några raskt anslagna ackorder på flygeln uppe i salongen, och strax därefter hördes Kjerulfs förtjusande romans »Søvnen» sjungas af en mjuk och fyllig sopran.

Malte satt stum tills sången tystnat, då han sade: »Fröken Siri har en utmärkt vacker röst och sjunger särdeles väl.»

Anna såg förvånad på honom. »Tycker notarien om sång? Det har jag aldrig vetat förut.»

»Jag har knappt vetat det själf,» svarade Malte smäleende. »Min tid har hittills varit så upptagen af studier, att jag ej haft någon öfrig att ägna åt njutandet af de sköna konsterna. Jag är därför ej alls någon förstasigtpåare, men kan dock uppfatta, när jag hör eller ser något vackert.»

Nu klingade åter ett preludium, och där uppföran ljudet det smekande skalkaktigt: »si vous n'avez rien à me dire...»

Anna iakttog med högst blandade känslor sin kavaljer, som med leende mun smått nickade takt till det lilla täcka stycket. Det tycktes blott vara med svårighet hon kunde afhålla sig från att bryta ut under sången. Genast efter dess slut sade hon häftigt: »Det är då märkvärdigt, att flickorna kunna så där leka bort sin tid. Siri brukar då visserligen aldrig göra något nyttigt, men nu har hon fått Elsa att ackompanjera sig, och hon brukar då bättre kunna använda sin dag.»

Malte såg i sin ordning förvånad på den uppretade flickan. »Visserligen kan man ej direkt kalla dylikt för att göra nytta,» invände han, »men å andra sidan bör man ej tala om bortkastad tid, då det gäller att bibehålla en förvärfvad talang, af hvilka de själfva och deras omgivning hafva så mycket nöje.»

»Eftersom notarien är så förtjust i musik,» sade Anna med blixtrande ögon och reste sig häftigt. »är det väl bäst, att vi gå upp och bedja dem fortsätta.»

»Nej, jag tackar,» svarade Malte smått förskräckt. »Jag har redan uppehållit mig här alltför länge. Får jag bedja om min hälsning till den öfriga familjen. Doktorn kommer väl själf hit i morgon med sin bulletin.»

Därmed bugade han sig och försvann med en viss hastighet.

Anna stod en stund och lyssnade efter den bortgåendes steg. »Hvad var detta?» tänkte hon vid sig själf. Skulle jag hafva misstagit mig på honom? Omöjligt.

(Forts.)

Glömmen ej

»Iduns skollofskoloni!»

De minsta bidrag mottagas med tack-samhet. Ingen, som något kan offra, skall dragas sig undan — det är vårt vissa hopp.

Sommaren är snart öfver oss. Insänden därför, ärade läsarinor, *oförtöfvadt* edra bidrag till *Redaktionen af Idun, Stockholm, i postanvisning eller postsparmärken (ej främärken)*. Vid försändelsen bör tydligt angifvas, att densamma är afsedd för »*Iduns skollofskoloni*».

Alla inflytande bidrag redovisas i *Idun*.

Stockholm i maj 1892.

Redaktionen.

Redovisning för influtna medel till Iduns skollofskoloni.

Iduns redaktion, 100: —; Lilla Greta, Stockholm, 1: —; C. F. 1: —; Sven, 2: —; Marie Henning, Kristianstad, 5: —; H. B., Linköping, 2: —; Liten landttös, 1: —; Tant Emmas skolbarn, 4: —; C. Kbg, 2: —; Fru Carl Smith, Trelleborg, 10: —; F. B., Sthlm, 5: —; Anonym, Hernösand, 1: —; R—d, Vadstena, 1: 90; Ulla, Helsingborg, 2: —; Fru Josefine J. och Ellen S., Göteborg, 5: —; Anna A., Boxholm, 4: 25; Jip, Falun, 4: 50; C. R. prenumerant, 5: —; Axel och Ragnar H., 5: —; Emmy, Henne, 2: —; Elsa och Gunnar, 2: —; Fru Laura Tillberg, Falsterbo bruk, 4: 50; Prenumerant i Fk-berg, 2: —; P. Kalmar, 5: —; Två systrar, 2: —; A. F., Stengvista, 2: 50; Prenumerant i Valdemarsvik, 4: 50; Hildur, 5: —; Ragnhild och Olof, 6: —; Lille Gösta, Vesterås, 1: —; Maria, 1: —; Gerda och Elsa, Sthlm, 3: —; E. A., Stockholm, 3: —; Chr. Elis Elfving, Skogsby, 5: —; —n, 4: —; Anna och Eva, 2: —; Jane, 0: 30; Lilla Märit, Östersund, 10: —; Fem lyckliga syskon, 5: —; Anna, Ofvanåker, 3: —; Rose Marie, 1: —; Från Billingsfors, 6: —; Från Robertsholm, 6: —; Fru Magnusson, 3: —; Jenny H. 1: —; S. B. 2: —; S—g, Borås, 1: —; Från Dylta bruk, 3: —; M. Wallin, Lycksele, 1: —; En lidande sjukling i Ystad, 5: —; Anonym, Stockholm, 10: —; Fröken A. Tornberg, Sthlm, 10: —; Gum-morna, 2: —; Bob och Olle, Medhamra, 1: —; A. P. 1: —; Från lilla Ediths sparbössa, 2: —; Sigrid och Lilly, 20: —; M. B., 1: 50; Vivan, 2: —; O—n, 2: —; a—n—A—n, 1: —; Anonym, 2: —; Tvän-ne systrar, 5: —; Svea, Valborg, Ragnar och Sigurd, 4: —; Einars minne, 10: —; L. S., 25: —; Fanny och Anna, 2: —; »Masse» med familj, 3: 20; F—ff, 1: —; Signe, Hvellinge, 5: —; Mila, 2: —; O. P., 2: 50; M. A., Karlshamn, 5: —; Grönvall, Forsby, Vingåker, 12: —; Ida Lindberg, Sorsele, 1: 25; Helga m. fl., 3: —; Några elever vid Bergs skola, 2: —; J. H—d, Stafnäs, 2: —; S. och F., Sandviken, 1: —. Summa: 403: 90.

Med detta nummer följer till Iduns alla prenu-meranter ett cirkulär från J. E. Eriksons Mek. Verkstads Aktiebolag om deras synnerligen ut-märkta svenska stickmaskiner. På samma gång vi fästa våra läsarinors uppmärksamhet härpå, bedja vi få framhålla dessa stickmaskiner såsom de ut-märktaste i sitt slag.

Innehållsförteckning.

— Maria Cederschiöld; (Med porträtt.) — Förnöjsamt sinne; af Adolf Hollander. — Rustningar. — En hittills okänd ungdomsdikt af Atterbom; af Bernhard Risberg. — Från lidandets och barmhärtighetens värld. — Kvinnlig simkonst; ett blad ur dess svenska historia af H. H. — När grosshandlaren förlorade sig; novellett för Idun af Elin Ameen. (Forts.) — Ur notisboken. — Teater och musik. — Literatur. — Idealerna; berättelse af C. O. Gumcelius. Bel. med hedersnämnd. vid Iduns stora prist. (Forts.) — Redovisning för influtna medel till Iduns skollofskoloni. —

